

TERRA SANCTA

O istorie pictografică a evreilor
din cele mai vechi timpuri și până astăzi

coord. Teșu Solomovici

Din punct de vedere biblic, istoria evreilor începe – *in illo tempore* – o dată cu facerea lumii, dar istoric vorbind ne vom referi doar la cei 4000 de ani atestați de arheologie și documente. Este istoria religioasă și politică a unui mic trib de semiți care a început cu căutarea unei credințe și a unui teritoriu. După ce a trecut de la politeism la monoteism și s-au stabilit în Canaan (Israel de astăzi), acest popor a fost nevoit să lupte, de-a lungul

mileniilor, din răspuțeri, pentru a-și salva identitatea. De câteva ori au fost exilați evreii din țara lor, au trăit marginalizați și oprimați pe toate continentele, au fost nevoiți să surmonteze legi samavolnice, au fost alungați și omorâți în pogromuri, au supraviețuit Holocaustul, căruia i-a căzut victimă 6 milioane de evrei, ca în cele din urmă să se reîntoarcă și să-și reconstruiască țara strămoșească.

Miracolul acestei supraviețuiri unice în istoria lumii

JOSEF MOLNAR: *Plecarea lui Avraam* (1850, Galeria Națională din Budapesta)

constituie de fapt adevărata istorie a poporului evreu.

Istoria Israelului începe undeva în Ur, un oraș-cetate din Babilonia antică (Irakul de astăzi), locul de baștină a familiei Terah și a fiului său Avraam, și a soției acestuia Sara. Biblia ne informează că strămoșul lui Terah era Sem, unul din cei trei fii ai lui Noe. Tot

Un înger oprește sacrificarea de către Avraam a fiului său, Isaac. Pentateuch în ebraică, sec. 16, British Library, Londra

din paginile Bibliei aflăm cum Terah cu micul său trib semit a părăsit Ur-ul, au traversat râul Eufrat și s-au stabilit în Țara Haran (sudul Turciei de astăzi). Ei au fost denumiți IVRIM, adică „cei care au traversat”,

We know
books

unei mulțimi de oameni”, (Gen. 17,5. 1).

A v r a a m avea 75 de ani, când Iahwe, Iehova, Adonai, Domnul Dumnezeu face cu el un Legământ, dacă Avraam va urma poruncile lui Dumnezeu, atunci El va face din descendenții săi Poporul Său Ales, și „voi face din tine un neam mare” (Gen. 12, 1-2), cuvinte care sunt interpretate ca o binecu-

REMBRANDT: Avram îi alungă pe Agar și pe fiul lor, Ismael (1637, Musée des Beaux-Arts, Paris)

„cei de pe malul celălalt al râului”. **IVRIM**, adică evreii.

După cum aflăm din Cartea Genezei, Avraam, Părintele poporului evreu, primul dintre cei trei Patriarhi, s-a născut în anul 1812 î.e.n. El s-a numit mai întâi Abram („Tatăl este înălțat”), și s-a preschimbat în Avraam („Tatăl

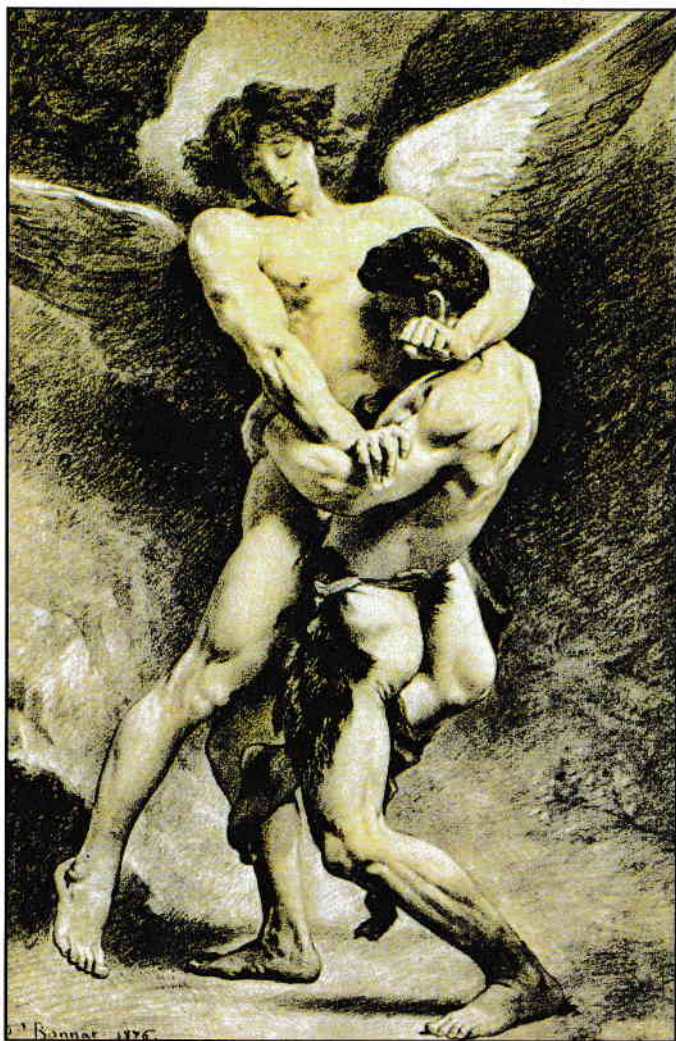
vântare pentru toate familiile de pe pământ. Dumnezeu îi poruncește lui Avraam să emigreze împreună cu nevasta lui, Sara, și cu restul familiei, „în țara pe care ți-o voi arăta eu”, adică în Canaan. El primește totodată porunca să se taie împrejur (circumcizie) ca semn al acestui Legământ cu Dumnezeu, pe care îl va transmite tuturor descendenților săi pe linie masculină. Când Avraam

avea 80 de ani, Sara, care era stearpă, i-o oferă pe roaba ei, Agar, drept concubină. Din această legătură se naște Ismael, care nu este recunoscut ca moștenitor. Dumnezeu îi vestește lui Avraam că Sara îi va dărui un fiu. Într-adevăr Sara îl naște pe Isaac care va deveni moștenitorul spiritual și material al lui Avraam. Ismael este alungat din casă și va deveni Părintele popoarelor arabe.

După ce Isaac crește, Dumnezeu îl pune la grea încercare pe Avraam poruncindu-i să-și ducă fiul pe Muntele Moria și să-l sacrifice. Tatăl ascultă de porunca Domnului, dar în ultimul moment se arată un Înger care împiedică

sacrificiul. Avraam a murit la vârsta de 175 de ani. Cei doi fii, Isaac și Ismael l-au înmormântat în grota Macpela din Hebron.

Tradiția evreiască îl consideră pe Avraam părintele Monoteismului, primul om care recunoaște existența Dum-

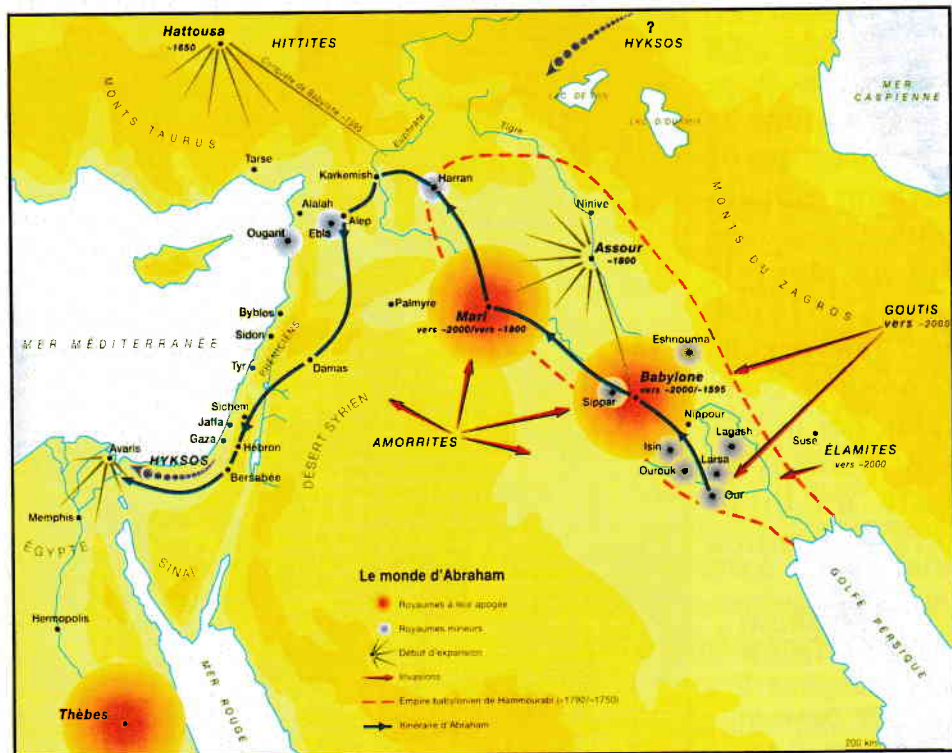
L.J.F. BONNAT:
*Lupta lui Iacob
cu Îngerul*
(1876, Dahesh
Museum of Art,
New York)

nezeului Unic prin propria lui judecată. Acest Legământ a fost reînnoit de Dumnezeu cu Isaac, fiul lui Avraam, apoi cu Iacov, fiul lui Isaac.

Isaac (în ebraică Itzhac), fiul lui Avraam, al doilea din cei trei Patriarhi ai poporului evreu, a luat-o de nevastă pe Rebeca și a avut cu ea doi gemeni, pe Essau și Iacov. Isaac și Rebeca sunt înmormântați și ei în Peștera Patriarhilor de la Hebron.

Silit să se căsătorească mai întâi cu Lea, apoi cu

Rahela, sora ei mai mică, fiicele lui Laban, Iacov, al treilea Patriarh, a avut 12 fii. Ei sunt socotiți strămoșii celor 12 triburi antice evreiești (Simeon, Iuda, Dan, Zabulun, Gad, Reuben, Asher, Beniamin, Issahar, Naftali, Iosef (care s-a scindat în două, Menashe și Efraim)). După anii de muncă la socrul său, Iacov e nevoit să fugă cu familia sa și se reîntoarce acasă. În noaptea dinaintea întâlnirii cu fratele său Essau, pe care îl înșelase obținând binecuvântarea

Itinerariul Patriarhilor Avraam, Isaac și Iacov

„Robi am fost în țara lui Faraon.”
 Pictură murală, Beni Hassan, Egipt, sec. XIX î.e.n.

tatălui lor orb, Iacov se luptă cu un Înger care încearcă să scape la ivirea zorilor. Înainte de a-l elibera, Iacov îi cere binecuvântarea. Îngerul îi schimbă numele în Israel („căci ai luptat cu Elohim ca și cu oamenii și ai biruit”, Gen. 33,

1-15). Cei 12 fii ai lui Iacov au fost denumiți „Bnei Israel”, iar ținutul Canaan se va numi Țara lui Israel. Invidioși pe Iosef, care era slăbiciunea tatălui, frații săi mai mari îl vând unor negustori străini care îl duc și-l vând la rândul lor în

Egipt. Dar Dumnezeu este cu Iosef, acesta ajunge mare dregător în slujba Faraonului. Isaac care i-a plâns atâția ani dispariția și l-a crezut mort, are bucuria să-l revadă viu și bogat. Ultimii 17 ani ai vieții, Iosef și-i va petrece în Egipt. Moare în vârstă de 147 de ani, nu înainte de a-și binecuvânta fiii, care-l înmormântează, alături de părinții săi, în Peștera Patriarhilor de la Hebron.

Cap de sclav semit. Basorelief din epoca lui Ramses al II-lea (1279-1212 î.e.n.)

(În continuare, vor fi folosite date și texte din broșura Ministerului de Externe al Israelului, Dicționarul Enciclopedic de Iudaism, cărțile lui Josephus Flavius, Josy Eisenberg, Elie Barnavi, Max Dimont etc.)